

ДОРОЖНЯ КАРТА ЗАКОНОПРОЄКТІВ

ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛИХ УНАСЛІДОК ЗБРОЙНОГО
КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ • П'ЯТА СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

НОМЕР ПРОЄКТУ ЗАКОНУ	НАЗВА ПРОЄКТУ ЗАКОНУ	КОРОТКИЙ ЗМІСТ	СТАН ПРОХОДЖЕННЯ	РЕКОМЕНДАЦІЇ
 2083-Д	Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації права на пенсію	Законопроект має на меті врегулювати питання доступу жителів тимчасово окупованих територій до пенсійних виплат без необхідності отримувати довідку внутрішньо переміщеної особи. Разом з тим внутрішньо переміщені особи зможуть отримувати пенсії за загальною процедурою, що допоможе їхній більш ефективній інтеграції за новим місцем проживання без дискримінаційних процедур. Пропонується також скасувати обмеження щодо отримання пенсіонерами з окупованих територій несплаченої їм пенсії лише за три роки. Крім того, проект передбачає можливість для мешканців окупованих територій докупити страховий стаж без подвоєння суми єдиного внеску. Прийняття Проекту дозволить повноцінно інтегруватися переселенцям у приймаючі громади, а також зменшити накопичення державного боргу з пенсій перед громадянами України, які змушені проживати на тимчасово окупованих територіях.	Готується до повторного першого читання	ПІДТРИМАТИ прийняття законопроекту в першому читанні
 2689	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права	Проект Закону спрямований на забезпечення повноти імплементації положень міжнародного кримінального та гуманітарного права щодо кримінально-правового переслідування за міжнародні злочини (геноцид, злочин агресії, злочини проти людяності та воєнні злочини), а також забезпечення виконання міжнародних зобов'язань щодо запобігання юридичній та фактичній безкарності за вчинення таких злочинів. Зокрема законопроект передбачає внесення змін до Кримінального кодексу України щодо складу воєнних злочинів, воєнних злочинів проти власності, злочинів, що полягають у застосуванні заборонених засобів ведення війни, геноциду тощо. Зазначене надасть можливість здійснювати належну кримінальну правову кваліфікацію діянь, що вчиняються, зокрема на окупованих територіях України під час збройного конфлікту, без застосування строків давності в разі вчинення злочинів проти основ національної безпеки України.	Готується до другого читання	ПІДТРИМАТИ прийняття законопроекту в другому читанні та в цілому
 3462	Про внесення змін до Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» щодо здійснення повноважень відповідної ради, передбачених Законом України «Про державно-приватне партнерство»	Пропонуються зміни до Закону про військово-цивільні адміністрації в частині надання їм функцій, пов'язаної з державно-приватним партнерством. Такі функції зазвичай надаються місцевим радам, дозволяючи цим радам укладати договори з юридичними особами про ефективне використання комунальної власності. Такий вид партнерства може бути реалізований у сферах розвитку критичної інфраструктури, водопостачання та газопостачання, охорони здоров'я, туризму, переробки, соціальних послуг, відновлення житла, зруйнованого в результаті бойових дій, освітніх послуг та захисту культурних цінностей, а також інших сфер за погодженням сторін. Окрім іншого, прийняття законопроекту сприятиме залученню інвесторів у регіони, що суттєво постраждали внаслідок збройного конфлікту.	Опрацьовується в комітеті	ПІДТРИМАТИ прийняття законопроекту в першому читанні
 3713	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження адміністративної процедури державної реєстрації фактів народження та смерті, які відбулися на тимчасово окупованій території України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі	Проект створює законодавчу рамку для запровадження позасудової процедури реєстрації фактів народження і смерті, які відбулися на тимчасово окупованій території України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі. Відповідна норма вже існує в Законі України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях». Прийняття Проекту дозволить гармонізувати підхід держави до оформлення документів про народження та смерть мешканцями всіх тимчасово окупованих територій України. Прийняття Проекту створить умови для запровадження повноцінної адміністративної процедури оформлення документів про народження або смерть особи на окупованих територіях України, на противагу виключно судовій процедурі, що існує наразі.	Опрацьовується в комітеті	ПІДТРИМАТИ прийняття законопроекту в першому читанні

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

НАЗВА ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

КОРОТКИЙ ЗМІСТ

СТАН
ПРОХОДЖЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

3832

Про внесення змін до статті 317 Цивільного процесуального кодексу України щодо зняття обмежень у виборі місцевого загального суду для звернення з заявою про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України

Законопроект пропонує внесення змін до статті 317 Цивільного процесуального кодексу з метою зняття обмежень у виборі місцевого загального суду для звернення із заявою про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованих територіях України. Прийняття законопроекту сприятиме спрощенню доступу до правосуддя особами, які проживають на тимчасово окупованих територіях України.

Опрацьовується
в комітеті**ПІДТРИМАТИ**
прийняття
законопроекту
в першому
читанні

4487

Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщених осіб»

Законопроект передбачає внесення змін, що відповідають вимогам часу, практиці застосування законодавства та рекомендаціям міжнародних та національних організацій, наданих владі України щодо забезпечення прав ВПО. Зокрема передбачається врегулювання питання отримання довідки про взяття на облік ВПО щодо строків прийняття рішення та скасування довідки, підтвердження факту проживання на окупованих територіях тощо. Водночас визначаються загальні підходи до реалізації прав та свобод ВПО, зокрема на забезпечення житлом через державні та місцеві програми; закріплено повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування, координацію та реалізацію державної політики з питань внутрішньо переміщених осіб.

Опрацьовується
в комітеті**ПІДТРИМАТИ**
прийняття
законопроекту
в першому
читанні

4564

Про внесення змін до деяких законів України щодо внесення відомостей про зареєстроване місце проживання громадян України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, а також оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України

Проект Закону спрямований на врегулювання питання реєстрації місця проживання осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях України. Зокрема для цього передбачається можливість використання інформації з Державного реєстру виборців, Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, Єдиного державного демографічного реєстру тощо. Прийняття Закону дозволить забезпечити доступ мешканцям окупованих територій, зокрема дітей, до низки послуг, можливостей, гарантованих державою, зокрема до здобуття освіти.

Очікує розгляду
в першому
читанні**ПІДТРИМАТИ**
прийняття
законопроекту
в першому
читанні

5177

Про захист права власності та інших речових прав осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії

Законопроект покликаний визначити правові та організаційні засади державної політики щодо захисту права власності та інших речових прав осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України. Проект охоплює питання не лише зруйнованого житла, але й загалом майна, що було знищене, пошкоджене внаслідок збройної агресії.

Опрацьовується
в комітеті**ПІДТРИМАТИ**
прийняття
законопроекту
в першому
читанні
з подальшим
доопрацюванням

Відповідно до Проекту встановлюється пріоритет застосування реституції як засобу захисту порушених прав, також визначені обставини, за яких застосування реституції є можливим. У випадку неможливості застосування реституції, вона має бути замінена компенсацією, що в результаті визначає компенсацію як основний спосіб захисту порушених майнових прав. Проект визначає загальні положення стосовно розміру компенсації, механізму її надання, обстеження майна, знищеного або пошкодженого внаслідок збройної агресії. Крім того, Проект передбачає створення і ведення реєстру знищеного, пошкодженого майна, що дасть можливість розробити детальні та чіткі підзаконні нормативно-правові акти для роботи із ним.

В багатьох аспектах визначені Проектом механізми потребуватимуть уточнення та доопрацювання до другого читання. Зокрема, це стосується часових рамок відповідних процесів, механізмів надання компенсації, питань захисту та відновлення інших речових прав (а не лише права власності) постраждалих осіб, які також охоплюються Проектом.

4002

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення відповідальності за порушення вимог санкційного режиму, діючого на захист національної безпеки і територіальної цілісності України

Законопроект запроваджує кримінальну відповідальність за умисне порушення вимог законодавства щодо застосування санкцій, якщо такі дії заподіяли шкоду. Законопроектом також пропонується доповнити Закон України «Про санкції» та створити державний орган, уповноважений здійснювати нагляд і контроль за дотриманням законодавства про санкції та застосовувати штрафи за порушення щодо застосування санкцій. У тексті запропонованої статті 209-2 КК України не визначено поняття «державних чи громадських інтересів», «інтересів юридичних осіб», за заподіяння шкоди яким пропонується накладати кримінальну відповідальність. Крім того, запропонованою статтею нечітко визначені суб'єкти злочину умисного порушення вимог законодавства щодо застосування санкцій.

Очікує розгляду
в першому
читанні**ПОВЕРНУТИ**
суб'єкту права
законодавчої
ініціативи на
доопрацювання

4014

Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо забезпечення виплати пенсій та соціальної допомоги

Пропонується внести зміни до статті 7 Закону про забезпечення прав і свобод ВПО. Ці зміни дозволяють ВПО отримувати пенсії та соціальні виплати через «Укрпошту» та державні банки України за місцем проживання. Водночас незрозуміло, чому автори Проекту зберігають обмеження щодо обрання банків для отримання соціальних виплат і пенсії ВПО лише державними й лише за місцем проживання ВПО.

Опрацьовується
в комітеті**ПОВЕРНУТИ**
суб'єкту права
законодавчої
ініціативи на
доопрацюванняНОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

НАЗВА ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

КОРОТКИЙ ЗМІСТ

СТАН
ПРОХОДЖЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОМУ

НАЗВА ПРОЄКТУ ЗАКОМУ

КОРОТКИЙ ЗМІСТ

СТАН
ПРОХОДЖЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

4579

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо основ соціального захисту заручників та інших осіб, потерпілих від терористичного акту

Проектом передбачається запровадження механізму соціальної та правової допомоги особам, постраждалим від терористичного акту, зокрема тим, які на законних підставах перебували на території України, та які були позбавлені особистої свободи окупаційною адміністрацією на тимчасово окупованих територіях України, шляхом внесення змін до Закону України «Про боротьбу з тероризмом». Проект передбачає можливість звернення за отриманням одноразової грошової допомоги у строк, що не перевищує двох років з моменту вчинення терористичного акту та / або завершення антитерористичної операції. Утім саме розуміння факту позбавлення українських громадян особистої свободи окупаційними адміністраціями як наслідку терористичного акту є некоректним і нерелевантним до ситуації позбавлення волі осіб через їхню політичну, громадську чи професійну діяльність на тимчасово окупованій території Криму або на тимчасово окупованій території в Донецькій та Луганській областях. Таке позбавлення волі є наслідком окупації, а не теракту.

Опрацьовується в комітеті

ПОВЕРНУТИ суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання

2297

Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо щомісячної адресної допомоги

Проект пропонує на законодавчому рівні закріпити право ВПО на отримання щомісячної адресної допомоги для покриття витрат на проживання, зокрема на оплату житлово-комунальних послуг у розмірах, узалежнених від розміру прожиткового мінімуму. Основне занепокоєння щодо цього Проекту полягає в тому, що подібна фіксація можливості отримання адресної допомоги протягом усього життя може стати на заваді самодостатності ВПО та можливості досягнення довгострокових рішень. Крім того, на законодавчому рівні планується закріплення системи надання адресної допомоги, передбаченої на рівні Постанови КМУ № 505 від 01.10.2014 року, відповідно до якої сам факт внутрішнього переміщення є підставою для звернення за отриманням адресної допомоги, а не потреба ВПО в такій допомозі. Відтак існує необхідність перегляду існуючої системи надання адресної допомоги ВПО, а не «цементування» цієї системи на рівні Закону.

Опрацьовується в комітеті

ВІДХИЛИТИ

2491

Про внесення змін до Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей»

Проект пропонує визначити особливий порядок місцевого самоврядування на території окремих районів Донецької та Луганської областей, що запроваджується рішенням ВРУ.

У контексті чинності Закону автори пропонують його тимчасовий вступ у силу о 20:00 у день проведення позачергових виборів, що відбуватимуться відповідно до Конституції України та спеціального Закону. У свою чергу вказаний Закон підлягатиме також узгодженню в «Нормандському форматі» та затвердженню тристоронньою контактною групою.

Опрацьовується в комітеті

ВІДХИЛИТИ

Таким чином, Проектом пропонується визначити особливий порядок місцевого самоврядування на постійній основі, замість щорічного продовження, та розробити особливий Закон, що матиме тимчасовий характер щодо проведення виборів у окремих районах Донецької та Луганської областей. Зазначене не відповідає положенням Конституції України та політичному вектору держави Україна.

4327

Про внесення змін до деяких законів України щодо впорядкування питань, пов'язаних із військовополоненими та інтернованими особами в особливий період

Проект Закону впроваджує на національному рівні процедури поводження з військовополоненими та інтернованими особами в особливий період відповідно до норм міжнародного права. Водночас Проект пропонує суттєво розширити повноваження СБУ, Національної поліції України та Збройних сил України щодо виявлення на території України громадян держави, що загрожує нападом чи здійснює агресію проти України, які становлять загрозу національній безпеці України, та вирішення питання щодо їх інтернування з урахуванням реальних та потенційних воєнних загроз національній безпеці України. Утім, виходячи з тексту Проекту, такі повноваження є необмеженими в часі і просторі, а також можуть застосовуватися до широкого кола осіб, що створює загрозу свавілля. Крім цього, у Проекті не визначено чіткого порядку прийняття рішення про інтернування особи, зокрема не закріплено, що таке рішення приймається щодо кожної особи індивідуально. Це суперечить ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року (Протокол I) від 8 червня 1977 року, що забороняє колективні покарання стосовно осіб, які перебувають під владою сторони.

Опрацьовується в комітеті

ВІДХИЛИТИ

Особи, які можуть бути піддані інтернуванню всупереч запобіжникам і гарантіям, передбаченим у ст. 35 та ст. 43 IV Женевської Конвенції, не захищені ані правом залишити територію країни на початку та під час збройного конфлікту, ані невідкладним судовим контролем із правом подальшого перегляду. Проект також не надає визначення особам, які «становлять загрозу національній безпеці України» та не гарантує інформування особи про причини її інтернування, що прямо передбачено ст. 75 Протоколу I. У свою чергу це суттєво обмежує можливості такої особи щодо оскарження прийнятого рішення. Хоча законопроект передбачає таке право інтернованої особи, оскарження рішення повинно мати певні особливості, наприклад, скорочений строк розгляду таких справ та їх апеляційного перегляду, порівняно з іншими категоріями справ.

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОМУ

НАЗВА ПРОЄКТУ ЗАКОМУ

КОРОТКИЙ ЗМІСТ

СТАН
ПРОХОДЖЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

НОМЕР ПРОЄКТУ ЗАКОНУ	НАЗВА ПРОЄКТУ ЗАКОНУ	КОРОТКИЙ ЗМІСТ	СТАН ПРОХОДЖЕННЯ	РЕКОМЕНДАЦІЇ
 4454	Про національні та міжнародні санкції	<p>Законопроект пропонує визначити види санкцій та порядок їх застосування. Зокрема контроль та реалізація санкційної політики покладається на Міністерство фінансів України спільно з Державною службою фінансового моніторингу. Ними розроблятиметься та вестиметься реєстр осіб, до яких застосовано санкції, а також порядок реалізації та моніторингу санкцій шляхом створення Єдиного Державного реєстру санкцій, внесення, виправлення та вилучення персональних даних фізичних осіб та відомості юридичних осіб у вищезгаданому реєстрі.</p> <p>У свою чергу основні положення законопроекту дублюються з чинним Законом України «Про санкції» та не удосконалюють діючого правового механізму у сфері застосування санкцій. Крім того, пропозиція щодо визначення Міністерства фінансів України як органу, уповноваженого на здійснення контролю та реалізацію санкційної політики, покладає на даний ЦОВВ невластиві йому повноваження та є дискусійною.</p>	Опрацьовується в комітеті	ВІДХИЛИТИ
 4495	Про внесення змін до Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти»	<p>Законопроект пропонує внести зміни до складу Комісії з розшуку осіб, зниклих безвісти, зокрема включивши в нього представника Мінветеранів та Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Крім того, пропонується додати Мінветеранів до переліку суб'єктів, які можуть вносити до Реєстру відомостей про розшук осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Загалом пропозиції правок носять більше технічний характер і не торкаються тих норм, що дійсно потребують змін (щодо функціонування Комісії, Реєстру, надання соціальної допомоги родичам осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, тощо).</p>	Очікує розгляду в першому читанні	ВІДХИЛИТИ
 4641	Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за неповідомлення громадянином України про наявність громадянства (підданства) держави-агресора	<p>Законопроект передбачається криміналізація неповідомлення громадянином України у встановленому законодавством порядку про набуття, наявність громадянства (підданства) держави-агресора та введення відповідальності у вигляді позбавлення волі від двох до п'яти років. Законопроект не враховує особливостей життя громадян України на тимчасово окупованих територіях. Насильницька паспортизація громадян України в Криму російською окупаційною владою не є добровільною і є злочинним, міжнародну відповідальність за який нестиме Росія. Так само міжнародні організації документують примушування до отримання громадянства РФ мешканців окупованих територій в Донецькій та Луганській областях. Отримання громадянства держави-агресора не є актом доброї волі, а умовою проживання в окупації. Таким чином, населення, яке постраждало внаслідок окупації, може додатково підпасти під кримінальну відповідальність.</p>	Опрацьовується в комітеті	ВІДХИЛИТИ
 2549	Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораціонізм)	<p>У законопроектах пропонується встановити кримінальну відповідальність за так званий «колабораціонізм» (співпрацю громадян України з окупаційною владою чи державою-агресором) як особливу форму державної зради. Подібні законодавчі ініціативи у разі прийняття становлять значний ризик для подальшої деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, оскільки пропонують встановлення кримінальної відповідальності за дуже широкий нечіткий перелік дій, які розуміються авторами законопроектів як колабораціонізм.</p>	Опрацьовується в комітеті	ВІДХИЛИТИ
 5135	Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України (щодо кримінальної відповідальності за адміністративне, економічне, військове, політичне, військово-політичне та інше співробітництво з державою-агресором – колабораціонізм)	<p>По-перше, це створює відчуття невизначеності та страху, що як мінімум ускладнить (або унеможливить) збереження зв'язків з мешканцями тимчасово окупованих територій.</p> <p>По-друге, положення законопроектів порушують принципи юридичної визначеності. Конструкції на кшталт «здійснення інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та/або його окупаційною адміністрацією», «здійснення пропаганди...» не дають однозначного чіткого уявлення про те, хто та за що саме може бути притягнутий до відповідальності. З іншого боку, законопроекти встановлюють кримінальну відповідальність за широкий та нечітко визначений спектр діянь.</p> <p>По-третє, законопроекти пропонують очевидно непропорційні покарання, що не відповідає рівню суспільної небезпеки діяння. Так, наприклад, відповідно до законопроекту № 5144, добровільне зайняття громадянином України посади в незаконних судових або правоохоронних органах, створених на тимчасово окупованій території, а також добровільна участь громадянина України в незаконних збройних чи воєнізованих формуваннях, створених на тимчасово окупованій території, та/або в збройних формуваннях держави-агресора чи надання таким формуванням допомоги у веденні бойових дій проти Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, – карається позбавленням волі на строк від дванадцяти до п'ятнадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від десяти до п'ятнадцяти років та з конфіскацією майна або без такої. Водночас, аналогічна санкція статті в частині строку позбавлення свободи передбачена статтею 115 КК України – умисне вбивство.</p>	Опрацьовується в комітеті	ВІДХИЛИТИ
 5143	Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо забезпечення відповідальності осіб, які здійснювали колабораційну діяльність)	<p>По-четверте, встановлення кримінальної відповідальності (чи будь-якої відповідальності) за так званий «колабораціонізм» призведе до стигматизації мешканців тимчасово окупованих територій, що значно зменшить шанси України на розбудову стійкого миру.</p>	Опрацьовується в комітеті	ВІДХИЛИТИ
 5144	Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність)	<p>Водночас, вирішення питання про криміналізацію співпраці з окупаційними органами влади чи державою-агресором, має відбуватися комплексно і послідовно після вирішення питання про загальні підходи держави щодо притягнення до відповідальності за злочини, вчинені в умовах збройного конфлікту.</p>	Опрацьовується в комітеті	ВІДХИЛИТИ